

Sir Simon Rattle a Zuglói Zenei Műhelyben

Záborszky Kálmán életre szóló élménynek tartja ezt a délutánt

Zsúfolásig megtelt november 13-án, csütörtökön délután a Zuglói Zenei Műhely Columbus utcai épülete, izgatott gyerekek álltak sorfalat a bejáratnál, hogy egy kórusdarabbal, Kodály Serkenj fel, kegyes nép kezdetű kompozíciójával fogadják a világ legkitűnőbb karmestereinek egyikét, Sir Simon Rattle-t. Éneklés, majd az ütős szekció produkciója köszöntötte az érkező maestrót, aki először a Tücsökzenekarral foglalkozott. Nagyon sok humorral, kedves-séggel teli próbát tartott a kicsiknek, amelyen Henry Purcell Abdelazer-szvitjének híres rondó tételét játszották, majd a szakközépiskola fúvószenekarával vett át egy Rossini-darabot. A nagyobbakkal szintén hihetetlen lelkesen dolgozott, s nagyon emlékezetes instrukciókat adott. A próbán részt vett Rattle jelenlegi együttesének, a Berlini Filharmonikusoknak három muzsikusa is: Almási Zoltán, Tarkövi Gábor és Szűcs Máté, utóbbi még a tolmács szerepére is vállalkozott. A német zenekar hegedűművésze, Almási Zoltán sokat tett azért, hogy ez a találkozó létrejöheszen, hiszen a muzsikusként idején maga is a Tücsökzenekarban játszott. Ennek a különleges délutánnak az előzményeiről Záborszky Kálmán, a Szent István Zeneművészeti Zeneiskola és Szakközépiskola igazgatója beszélt.

FOTO: ZENEKAR

I *Hogyan sikerült elérnie, hogy egy nappal a budapesti Müpában adott, nagyzenekari koncertje előtt Sir Simon Rattle egy délutánra a Zuglói Zenei Műhelybe a magyar fővárosba utazzon?*

– Négy évvel ezelőtt a Szent István Király Zeneművészeti Szakközépiskola zenekarával – testvérvárosi kapcsolat keretében – Berlinben adtunk hangversenyt. Ekkor – volt István zenekari tagunk, Almási László közbenjárására, aki jelenleg a Berlini Filharmonikusok első hegedűse – megnézhetjük a világhírű együttes egyik próbáját, és személyesen találkozhattam vezetőjükkel. Megkértem, hogy ha Budapesten jár, látogasson el iskolánkba, ismerkedjen meg az intézményünkben működő zenekari iskolával, melyben ma már – a hivatásos zenekarral együtt – 14, egymásra épülő együttes működik. Be is tartotta ígéretét, és november 13-án két együttesünkkel, a zenekari képzés első lépcsőfokának számító Tücsökzenekarral és kiváló szakközépiskolai Fúvószenekarunkkal próbált. A próbát 300 növendékünknek volt lehetősége végignézni.

I *Mit gondol, milyen hatása volt ennek a dirigálásnak, ennek a próbának a fiatal muzsikuskokra?*

– Egész iskolánknak életre szóló élményt jelentett ez a délután. Sir Simon Rattle-nek olyan kisugárzása, személyes varázsa van, mely mind a 102 tagú, kisiskolásokból álló vonóskart, mind a 70 tagú fúvóseyüttest megragadta. Kiváló pedagógiai érzékkel szólította meg mindkét korosztályt, ugyanakkor a lényeg mindkét esetben ugyanaz volt: a legmagasabb szintű zenei elképzelés megvalósítása. Kicsiktől, nagyoktól a legfontosabb zenei kérdéseket kérte számon: formálás, frazeálás, karakterek, színek, tempók, zenei súlyok, és még sok más. Érezhettem, hogy a karmester mércéje nagyon magas, ugyanakkor személye inspiráló, bátorító, sok humorral és szeretettel átitatva.

I *Ön mint karmester, a saját szempontjából is profitál ebből?*

– Nagyon kíváncsi voltam, hogyan dolgozik a számára idegen együttesekkel, és hogy a gyerekek hogyan reagálnak egy ilyen nagy-szerű muzsikusként utasításaira, jelzéseire. Minden vendégkarmesterünkötől sokat tanulok, levonom a tanulságokat.

I *Ellátogattak a Művészetek Palotájában adott koncertjére is a fiatal zenészekkel?*

– Személyesen el tudtam menni néhány kollégámmal, az óriási érdeklődés miatt

FOTO: ZENEKAR

Az iskola leánykara Kodály Zoltán kórusművével, a *Serkenj fel, kegyes nép...* kezdetű népdalfeldolgozással fogadta a főbejárat előtti lépcsőn Sir Simon Rattle-t, majd az iskola folyosóján egy diákokból álló ütőegyüttes várta, a pályáját ütősként kezdő karmestert

azonban több zenekari tagunknak nem jutott jegy.

Howan vélekedik Rattle muzsikusi, zenekar-építési működéséről?

– Minden nagyformátumú zenekar-vezető rányomja bélyegét együttesére. Karajan és Abbado idejében is hallottam a Berliini Filharmonikusokat, mindkét alkalommal nagyszerű volt, de mindig más. Ma, úgy érzem, elsősorban líraiság, nagyfokú érzékenység jellemzi az együttest. Érződik, hogy tagjai hihetetlenül felkészültek, teljességében ismerik a zenei anyagot, nem csak szólamaikat.

Mit tesz az angol sztárdirigens a fiatal muzsikuskéért? Hiszen néhány évvel ezelőtt azt nyilatkozta a venezuelai El Sistemáról, hogy nincs ennél fontosabb dolog... Sőt, a Salzburgi Ünnepi Játékokon vendégeskedett a venezuelai Nemzeti Gyermek Szimfonikus Zenekar, és Sir Simon Rattle dirigálta az együttest...

– Örülök, hogy megismerte a magyar zenei képzést, a mi zenekari iskolánkat is. A venezuelai modell kitűnő, ott, ahol létrejött. Tagadhatatlan a „missziós” hatása, mellyel az utcán csellengő gyerekeket bevonják a muzsikálásba.

Nálunk egészen más a helyzet: van egy kitűnő, Európa-szerte modell értékű zeneiskolai hálózatunk, kiváló hangszeres oktatással, nagyszerűen képzett tanárokkal. Sajnos, nem minden iskola tartja fontosnak az együttesekben való muzsikálást, melynek igen erős a közösségteremtő hatása. A mi együtteseinkben átlagos, nem válogatott gyerekek ülnek. A Tücsökzenekarban például 20-25 tagú minden szólam. Különböző képességűek, mégis kiegyenlítik egymást. Sokszor hangoztatom, hogy zeneiskoláinknak jobban kellene az egyéni képzésen alapuló zenekari képzésre koncentrálni. Magyarországon azonban elsősorban a közoktatás rendszerét kellene átgondolni,

melyben ma már nem maradt hely a művészetoktatás számára. Ez nem csak a művészek problémája, hanem egyértelműen tetten érhető iskoláinkban a harmonikus személyiségfejlődés hiánya, az egyoldalú, „balféltetés” képzésből fakadó egysíkú gondolkodás, a közösségi élmény nélkül felnövő magányos generáció.

Úgy tudom, több olyan muzsikusi is akad, aki a Berliini Filharmonikus Zenekarban játszik, s a Szent István Zenekarban kezdte a pályafutását. Mi a muzsikuskusnevelés titka?

– Sok munka, alázat a művek és a nagy mesterek iránt, erős közösség-építő tevékenység.

Az egyik legfontosabb kérdés azonban – minden együttesünk motorja – a vezető személye. Nem könnyű nagyformátumú, elkötelezett vezetőket találni

Nagyon sok növendékünk, volt zenekari muzsikuskunk vált hazai és külföldi zenekarok megbecsült tagjává. Az interjú elején említett Almási Zoltánon kívül Tarkövi Gábor a Berliini Filharmonikusok tagja, 1. trombitása. (1989-ben, első lemezfelvételünkön ő játszotta a Lajtha: Mise 1. trombitaszólamát) Rác Ódön, néhány éve végzett növendékünk a Bécsi Filharmonia szóló-bőgőse.

Milyen különlegességekkel ünneplik fennállásuk hatvanadik évfordulóját?

– Nagy megtiszteltetés, hogy újabb három évre elnyertük a Nemzeti Ifjúsági Zenekar címet. Változatlan erővel szervezzük gyermekeknek, fiataloknak szóló programjainkat. Újabb daljáték- bemutatóval köszöntöttük az évfordulót, a meseszínházi sorozatban, „Itt a kezem, nem disznóláb” címmel. Stephanus, Gaudeamus és Pastorale bérleteink mellett ez évben új sorozatot indítottunk a Vigadóban, Téli bérlet néven.

(Réfi Zsuzsanna)

VARÁZSOLJ ZENÉT!

Legyél a szerzőtársunk!

A hang életünk első élménye: édesanyánk szívének dobogását már az anyaméhben halljuk. Születéskor első kiadott hangunk – a sírás – jelzi, hogy jól vagyunk; ha levegőt veszünk is hanggal jár, és még sorolhatnánk. Eddig talán ezeket a hangokat nem gondoltad zenének, de hogyan lesz a hangból zene? A zene valami különleges dolog. A zene matematika. A zene rend. A zene olyan, mint az élet. Végtelen variáció, kifejezőeszköz: hangulatunkat, érzéseinket, sokszor még egy történetet is könnyebb kifejezni zenével, mint beszéddel. A zeneszerzés nem boszorkányság, de nem árt tudni a receptet. Ezt ti is megtapasztalhatjátok, ha **jelentkeztek a Mzetelen igazságok című derűs hangversenysorozatunkhoz kapcsolódó pályázatunkra.** Ezekon a koncertek olyan témákat dolgozunk fel, melyekről talán nehezebb beszélni- ebben fog segíteni a zene, melynek megalkotásában Ti is aktív közreműködők lehettek.

Mi a teendő?

Varázsoljatok zenét: gyűjtsetek össze különböző hangokat, hangszeres -, ének -, bármilyen eszközzel előállított hangeffekteket, és mobiltelefonotok vagy számítógépetek segítségével rögzítsetek őket, majd komponáljatok belőlük egy minimum egy, maximum három perces zeneművet a következő témákról: **Szerelem, Hazugság, Halál.** A komponáláshoz használjátok kreativitásotokat, valamint az internet és a közösségi oldalak adta lehetőségeket, de ne feledkeztek el azokról a fortélyokról sem, melyektől a hangból zene lesz. Ehhez mi is minden segítséget megadunk.

Várjuk 3-5 fős, 10-12 éves gyerekekből álló csapatok jelentkezését.

Jelentkezés határideje: 2014. október 15.

Zenemű leadásának határideje:

2014. december 30.

Eredményhirdetés: 2015. február 1.

A győztes szerzeményt 2015. május 10-én a Művészetek Palotája Fesztiválszínházában a Túlvilágjárók című előadás keretén belül mutatjuk be és ezen a koncerten lesz az ünnepélyes díjkiosztó is.

Nyeremények:

a Libri Könyvkereskedelmi Kft., a Rózsavölgyi Zeneműbolt, az Ethnosound hangszerbolt, az Egyszervolt. hu, a Csodák Palotája és a Budapesti Állatkert ajándékai.

A nyertes csapatokat vezető felnőttek a Nemzeti Filharmonikusok koncertjeire szóló ajándékjegyet kapnak. Az értékes nyeremények mellett minden induló garantáltan élményekkel és tapasztalatokkal is gazdagabb lesz.

A letölthető jelentkezési lapot és részletes információkat keressétek honlapunkon, a [www. filharmonikusok.hu-n](http://www.filharmonikusok.hu-n).